Anul al 55-lea
8 Pagini

EXEMPLARUL { In România 5 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

Nr. 340 Marţi 13 Decembrie 1938
8 Pagini P

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni. Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80. In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ŢARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ şi UNIV.-SPORT câte 500 lei

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

O constatare imbucurătoare

N'a trecut de cât puţin timp dela înfiinţarea curţilor criminale şi totuş se constată că rezultatele corespund aşteptărilor.

Achitările nu mai sunt regulă, ci excepţie.

Amânările cu anii sunt excluse. Procesele se judecă sau într'o singură şedinţă, sau în etape, la intervale scurte.

Spectacolele de altădată, care incurajau criminalitatea prin popularizarea infractorilor în raport cu gravitatea faptelor, nu se mai produc.

Solemnitatea indispensabilă justiţiei este asigurată, desbaterile decurg în condiţiuni de egalitate între acuzare şi apărare, iar resfrângerile de afară, atât de frecvente şi puternice la Curţile cu juraţi, nu mai există.

Cine a asistat la judecăţi din amurgul Curţilor cu juraţi şi asistă la judecăţile în curs, nu poate să nu constate un progres în felul cum reprimarea infractorilor corespunde necesităţii prevenirii infracţiunilor.

Faptul că hotărîrile sunt întemeiate pe dovezi reale, nu aparente, pe raţiune, nu pe sentiment; faptul că ele sunt şi motivate, nu numai pronunţate; faptul că Curtea de casaţie le poate cenzura astfel într'o măsură mai largă, prezintă garanţii de bună judecată şi faţă de societate şi faţă de cei chemaţi de ea la răspundere pentru fărădelegile săvârşite.

Din dările de seamă despre procesele criminale, se constată o judicioasă şi laudabilă proporţionare a pedepselor cu faptele stabilite în desbaterile publice.

Când se dovedeşte că acuzaţii s'au găsit în situaţiunile în care legea îi consideră iresponsabili sau nepedepsibili, Curţile criminale achită.

Când circumstanţele atenuante derivă din împrejurările cauzei, nu dintr'un simplu uz, ele le acordă, raportându-le însă la oameni şi la fapte, evitând standardizările de soluţiuni invariabile în situaţiuni materiale şi sufleteşti variabile.

Când însă infracţiunile prezintă gravitate, atât prin ele însele cât şi prin contagiunea lor, noile instanţe criminale din toată ţara pronunţă hotărîrile cerute de interesele superioare ale apărării sociale, pe care începuse să le pericliteze eclipsele de discernământ ale Curţilor cu juraţi.

Succesul guvernului Daladier

Camera franceză, după două zile de desbateri, a acordat încredere guvernului Daladier, cu 315 voturi. In contra moţiunii de încredere, primită de guvern, au votat 241 deputaţi comunişti, socialişti sau membri ai stângei. 53 deputaţi dintre cari 29 radical-socialişti, s'au abţinut de la vot.

La doi ani şi jumătate după alegerile generale din Mai 1936, majoritatea de stânga a guvernelor franceze este complet dislocată şi guvernul Daladier, la origină expresie şi emanaţie a frontului popular, îşi menţine existenţa graţie sprijinului acordat exclusiv de dreapta parlamentului francez.

E un fapt profund semnificativ, care poate avea urmări hotăritoare şi care merită să fie analizat mai deaproape.

Preşedintele consiliului a pus în evidenţă, cu o luminoasă simplicitate, cele două teme fundamentale de politică externă şi de politică internă, pe care guvernul Daladier şi — trebuie adăogat — Franţa îşi joacă existenţa şi viitorul în ceasul de faţă.

„Vreau pacea cu Germania", a spus d. Daladier în ordinea externă. „Toţi foştii luptători vor pacea cu Germania. Toate acestea nu sunt chestiuni de discursuri şi de manifestaţiuni, ci de muncă. O ţară se poate ridica pentru a împiedica să se aducă atingeri teritoriului ei, numai când este tare". In acest scop, deci, Franţa trebuie să fie puternică şi activă în viaţa ei internă: „Dacă nu se va da de lucru, precizează d. Daladier, în ritmul accelerat, pe care-l cere ceasul de faţă, este inutil să ţinem discursuri şi să ne dăm importanţă. Nu există pace externă fără pace internă. Pentru menţinerea ordinei republicane, voi continua ceeace am făcut şi în trecut, fără să mă las impresionat de nimic".

Iată un fel de a vorbi bărbătesc, pe care Franţa de azi îl înţelege şi, mai mult decât atât, îl vrea. A urmări pacea, întemeiată pe forţa şi pe munca Franţei, este de sigur un program de unanimitate naţională.

Cum se explică totuşi că pe un astfel de program, Camera franceză nu acordă încredere guvernului decât cu o majoritate de 36 de voturi? Trebuie făcută o distincţie fundamentală în această privinţă. Imensa majoritate, dacă nu unanimitatea opiniei publice franceze, sprijină politica externă a d-lui Daladier: o politică de apărare a frontierelor franceze şi a imperiului colonial francez, fără a se renunţa, totuşi, la autoritatea şi prestigiul de Mare Putere al Franţei în viaţa internaţională, politică întemeiată pe forţa militară a Franţei, pe prietenia cu Marea Britanie, pe raporturi de bună vecinătate cu Germania.

Această imensă majoritate se destramă totuşi, când e vorba de a pune în concordanţă acţiunea externă cu politica internă a republicii. Ordinea de zi prezentată de socialişti, care, în felul ei, propunea încrederea în guvern, nu are altă semnificaţie: „Camera, credincioasă sufragiului universal, respingând orice adăugire, trece la ordinea zilei". In termeni mai puţin tehnici, moţiunea opoziţiei înseamnă că aceasta doreşte să nu se aducă nici o atingere structurii constituţionale şi politice a republicii, să se respecte rezultatele sufragiului popular, consacrate de alegerile generale din 1936, să se continue, cu alte cuvinte, politica internă, economică şi socială a frontului popular. Pentru opoziţia de stânga, sub aparenţa guvernului de autoritate, se ascunde spectrul fascismului.

(Continuare în pag. 2-a)

Ziua independenţei Portugaliei

Un detaşament al tineretului portughez defilează în faţa drapelului ţării

Ideia naţională

Nu e stat în care problema proteguirii elementului etnic naţional să fie mai de actualitate decât la noi şi cu toate acestea n'am ajuns în situaţia ca rezolvirea ei să fie preocuparea noastră permanentă, de căpetenie.

Am lăsat să fie năpădite de străini toate domeniile muncii productive, dar în ce priveşte soluţiile am recurs de decenii doar la paliative fără rezultate practice.

La instalarea d-lui prof. Petre Andrei la ministerul educaţiei naţionale, d. ministru Armand Călinescu a vorbit pe larg de problema evreească, precizând că guvernul a întreprins o acţiune fermă pentru a obţine soluţionarea acestei probleme.

Bazele cuvântării d-sale au fost preocupările pentru soarta tineretului studios şi soluţionarea problemelor de actualitate prin prizma ideei naţionale.

In legătură cu aceste obiective ale guvernului, e bine ca d. ministru Armand Călinescu să cerceteze felul cum s'a alcătuit „organismul special" menit să facă tineretului educaţia şi cultura, prin filme.

Guvernul ştie că mai gravă chiar decât acaparările în domeniul economic, mai îngrijorătoare decât proporţionalitatea streinilor în comerţ, în industrie, în finanţe, în medicină, în barou, în presă etc., este pregătirea sufletească a tineretului ce nu poate fi lăsată în grija streinilor.

Indrumările culturale potrivite spiritului naţional românesc, pregătirea minţilor şi inimilor tinere trebue făcute de autohtonii cari pun ideea de patrie mai presus de orice, nu de oaspeţii fără patrie.

Tuturor celor ce simt românește li se cere o împătrită vigilenţă, o proteguire reală şi practică a elementului etnic naţional în toate împrejurările, în toate ocaziile şi în toate domeniile.

Problema a trecut de mult din stadiul ştiinţific şi ideologic; numărul copleşitor de mare de streini năvăliţi după unire a transformat-o pentru România într'o chestiune de viaţă! Nu mai e o problemă de viitor, nu mai e problema zilei de mâine, e lumina zilei de azi, care trebue dată fără zăbavă mult obiditului şi răbdătorului nostru neam.

De aceia pentru că răul vine dela noi, din nepăsarea, din neglijenţa, ori din orbirea noastră, trebue să facem să înceteze sursa acestui rău restabilind pur şi simplu pe români în drepturile lor, în ţara lor!

In corpul ziarului:

Expunerea de motive la legea pentru organizarea consiliului legislativ

A. S. R. Principele Regent Paul al Jugoslaviei, eşind dela Elysée, dela dejunul oferit de preşedintele republicii franceze

Un colportor lipind un afiş prin care se ordonă rechiziţionarea serviciilor publice cu ocazia recentei greve din Franţa

xX⊙◉⊙Xx

FILME

— Unde vei petrece Sărbătorile?

— In tren.

— Eşti nostim.

— Vorbesc foarte serios. Nu există recreaţie mai plăcută. Scapi de familie, de supraalimentare, de intoxicare, de insomnie, de toate relele. In schimb, te aerisești, te odihnești şi asişti la singurul film nesonor ce mai există şi pe care nu-l întrece nimic în măreţie: natura.

— Trebuie să te coste foarte mult.

— Dimpotrivă. Plătesc pentru clasa treia şi călătoresc cu întâia.

— Iar glumeşti.

— Iar vorbesc foarte serios. Şi cum nu sunt egoist, n'ascund reţeta mea. Este de o rară simplitate şi merge la sigur. Aş putea să spun, cum scrie în atâtea anunţuri alcoolice: „Gustaţi — şi n'o să vă mai lăsaţi!".

— Nu poţi susţine că e comod în clasa treia. Nu orice...

— Desigur. Dar nu mi-a trecut niciodată prin minte aşa ceva.

— Atunci?

— Mă duc la gară. Una sau mai multe rude ţin totdeauna să mă însoţească. Din această cauză, mă urc în clasa întâia, m'aşez la fereastră şi ele mă răsfaţă până la plecarea trenului. Seara, în toată familia, în toate cercurile cunoscuţilor, nu se vorbeşte de cât despre noul meu voiaj. In gările unde mă opresc, cobor din acelaş vagon sau din altul de aceeaşi clasă.

— Dar ce faci în timpul călătoriei, mai ales când mergi o zi sau o noapte întreagă?

— Noaptea nu rămân niciodată în tren. Iar ziua, după ce mi se perforează biletul în clasa treia, trec în a'ntâia. Imbrăcămintea şi ţinuta mea nu îngăduie nici o suspiciune. Din contra, saluturi plicticoase.

— Dar la control?

— Nu stau niciodată la capetele vagoanelor, ci numai la mijloc. Astfel, încât, la apariţia controlorilor, am timp s'ajung la cel mai apropiat vagon de a treia. După prezentarea biletului şi primirea mulţumirilor, revin în mediul elegant. Şi aşa, da capo al fine.

— In sfârşit?

— In sfârşit, când mă cobor acolo unde mi-am anunţat rudele, sau prietenii, sunt primit cu efuziune, plimbat în automobile luxoase şi delectat cu refrenul pe care l-ai exclamat adineauri: Frumos e să călătoreşti, dar scump trebuie să te coste!

Don José

COOPERAŢIE PRACTICĂ

de I. VION

In tabloul întocmit de Camera de comerţ internaţională, cu cifrele privitoare la costul vieţii în toate ţările lumii, România e trecută a doua în ordinea scumpetii preţurilor de detaliu, dela un an la altul.

In primul rând vine China cu + 25%, apoi venim noi cu 18,50%. Scumpirea e nelogică şi uimitoare deoarece aceiaş statistică arată că preţurile de „en gros" n'au sporit decât cu + 2,94 dela un an la altul.

Dece atunci această enormă diferenţă — unică pe glob — de peste 15 la sută, la preţurile de detaliu care reprezintă costul vieţii?

Mărimea impozitelor, varietatea taxelor ori timbrelor, nu justifica o diferenţă atât de mare şi de aceia privirile trebuesc îndreptate spre speculă şi spre mijloacele cele mai potrivite pentru combaterea ei, organizându-se o mai judicioasă armonie între preţurile de vânzare şi cumpărare.

Acest rol de armonizare ar fi de dorit să-l aibă cooperativele, cari prin legea întocmită în Iunie trecut de d. ministru al economiei naţionale, Mitiţă Constantinescu, prevede că „Institutul naţional de cooperaţie" trebuie să participe la: organizarea muncii prin intermediul cooperativelor; să plaseze articole de mare consumaţie supuse unui regim special de vânzare; să încurajeze şi să dezvolte forţele economice ale ţării, creând noui elemente de producţie valorizându-le şi comercializându-le spre a ridica viaţa economică şi socială a ţării, în special la sate şi oraşele.

Intenţiile sunt excelente şi într'un stat tânăr remedierea multor neajunsuri nu se poate face dintr'odată pe terenul practic.

Iată de exemplu ce scrie un agricultor din jud. Bălţi, d. E. Popescu:

„In nordul judeţului Bălţi, pe lângă târgul Edineţi mai multe comune n'au nici un obor de cereale şi deci, agricultorii din aceste comune, duc spre vânzare recolta lor la Tg.-Edinţi unde speculanţii evrei uniţi prin sindicate au câte una sau două magazii pentru cumpărarea cerealelor la fiecare drum ce duce spre Edinţi şi acolo cumpără mai mult pe furiş ca să nu-i prindă poliţia".

„Locuitorii cari posedă mijloace proprii de transport îşi duc grâul spre vânzare în gări: Rediu-Mare (Rujniţa) şi Târnova pe drumuri fără şosele şi desfundate şi la o distanţă de 40—50 km., unde preţurile sunt cele stabilite de guvern şi deci mult

(Continuare în pag. 2-a)

„Hitler şi Franţa"

de AL. GREGORIAN

Simultan cu călătoria d-lui von Ribbentrop în Franţa şi cu semnarea acordului franco-german, editura parisiană „Plon" a răspândit în Europa un volum al germanului Frederic Grimm care pune faţă în faţă un om şi o ţară: „Hitler et la France". Scurta prefaţă a cărţii este semnată de ministrul de externe al Reichului şi lămureşte că ea năzueşte să înfăţişeze lumii voinţa şi intenţiile führerului cu privire la raporturile dintre cel de al III-lea Reich şi Republică, într'o lumină justă.

D. Grimm este deputat în Reichstag, profesor de drept internaţional la universitatea din Munster, vice-prezident al asociaţiei franco-germane (Deutsche-Französische Gesellschaft) dela Berlin şi, pe deasupra, apărătorul francezilor şi belgienilor în timpul ocupaţiei nemţeşti din războiul mondial. Deci, o personalitate din toate punctele de vedere calificată să discute problema atât de arzătoare a reconcilierii dela Rin şi să asigure condiţiile de obiectivitate necesare oricărei discuţii.

De fapt nu e o discuţie. Spiritul german practic s'a ferit să deslănţuie un proces dialectic, de pe urma căruia problema în sine n'ar fi avut de câştigat nimic. De aceea d. Frederic Grimm s'a mărginit să reproducă deoparte discursurile în care d. Adolf Hitler şi colaboratorii săi au atins chestiunea raporturilor franco-germane şi, de alta, opiniile câtorva oameni politici şi scriitori francezi cu privire la legăturile dintre cele două popoare de veacuri duşmane.

E aşa dar mai mult o confruntare de idei politice la sfârşitul căreia cititorul trebue să rămână cu impresia clară că nici diferenţele ideologice, nici tarele trecutului, nici deosebirile dintre regimurile politice interne actuale, nimic nu trebue să mai stea în calea unei apropieri sincere a popoarelor german şi francez, în faţa cărora nu se mai ridică nici un diferend de ordin teritorial şi totul pledează pentru o paşnică vecinătate. Peste aceste efuziuni de bunăvoinţă pe care le-am cunoscut la vremea lor, d. Frederic Grimm proectează o luminoasă exegeză la discursurile d-lui Hitler, accentuând că noul naţionalism german „nu este incompatibil cu ideea de pace şi cooperaţie europeană" şi că, spre deosebire de „pacifismul internaţional care neagă naţiunile şi se opune ideii de patrie" acesta, dimpotrivă, prin concepţia sa originală despre popor şi stat, crede că este în propriul interes al naţiunii germane ca „popoarele vecine şi mai ales poporul francez să fie fericite, prospere, puternice şi satisfăcute. Acesta e

(Continuare în pag. 2-a)

Spre o imbunătăţire a situaţiei din Palestina

Ierusalim, 10 (Rador).— Agenţia „Reuter" anunţă că cercurile autorizate britanice consideră încrederea tot mai mare a ţăranilor arabi faţă de armata britanică şi colaborarea tot mai strânsă între ţărani şi soldaţi ca un semn al unei schimbări foarte semnificative în situaţia din Palestina.

Graţie acestei stări de spirit, aproape 100 de teroriştі au fost arestaţi în cursul săptămânii trecute, ceeace constitue recordul arestărilor săptămânale de la începutul turburărilor şi până acum. Deasemeni, au fost confiscate în aceeaşi perioadă numeroase arme.

Agenţia „Reuter" subliniază că terorismul organizat cedează tot mai mult locul unor atentate izolate, care se împuţinează şi ele.

xX⊙◉⊙Xx

Ministrul italian Lantini in audienţă la d. Hitler

Muenchen, 10. (Rador). — *Fuehrerul cancelar a primit azi în audienţă pe d .Lantini, ministrul Corporaţiilor Italiei.*

Agenţia D. N. B. anunţă că întrevederea, care a durat o oră, a fost extrem de cordială şi că s'a vorbit asupra „afinităţii mişcărilor naţional-socialistă şi fascistă".

xX⊙◉⊙Xx

Avion căzut in mare

Londra, 10 (Rador).—Un avion de bombardament venind dela aerodromul Woodsford, a căzut în mare în largul localităţii Chesil Beach, aproape de Abbotsbury.

Aparatul a dispărut în valuri. Singurul aviator aflat pe bord a murit.

xXxC◉⊙XxX

Acordarea premiilor Nobel

Stockholm, 10 (Rador). — Regele a remis azi cu ceremonialul obişnuit premiul Nobel pentru literatură d-nei Pearl Buck şi premiul Nobel pentru fizică profesorului italian Ferni.

Toţi membrii Familiei Regale, care se aflau actualmente la Stockholm, au asistat la ceremonie.

Seara s'a dat un mare banchet în onoarea premiaţilor la primărie, care a fost prezidat de Principele moştenitor.

xX⊙◉⊙Xx

Explozie pe bordul unui vas englez la Marsilia

Marsilia, 10 (Rador). — O explozie s'a produs azi pe bordul vasului englez „Maryade" de 7000 tone, ce se afla ancorat la cheiul Wilson.

„Maryade" care suferise stricăciuni de pe urma unui bombardament la Valencia, a fost remorcat la Marsilia, iar încărcătura sa debarcată, la 26 Noembrie.

Explozia s'a produs la ora 17, în timp ce 13 muncitori erau ocupaţi cu scoaterea din interiorul vasului a unei mari cantităţi de nisip care, cu prilejul incendiului declarat la bord din cauza bombardamentului, servise la stingerea flăcărilor.

Un vas pompă a sosit imediat la faţa locului şi a stins focul.

Trei muncitori au suferit arsuri foarte grave. Ei au fost transportaţi la spital.

Se crede că alţi trei sau patru muncitori şi-au găsit moartea prin înnec, în compartimentul în care, în urma exploziei, năvălise apa.

*

Marsilia, 10 (Rador). — In cursul serii au fost scoase două cadavre carbonizate din cala vasului petrolifer „Maryade".

Drepturile României asupra Transilvaniei sunt imprescriptibile

Declaraţiile profesorului englez John Capel

Londra, 10 (Rador).— „Daily Telegraph" publică o lungă scrisoare intitulată „Ungaria şi România", în care profesorul de istorie John Capel răspunde celor cari neagă drepturile românilor asupra Transilvaniei.

Autorul arată greşelile comise de imperiul austro-ungar şi în special de unguri, care au aplicat un tratament sălbatec românilor din Transilvania.

John Capel atrage atenţia celor cari pot uşor cădea victime insinuărilor unor propagandişti nescrupuloşi şi a căror tendinţă este să falsifice cifrele exacte ale populaţiei Transilvaniei, pentru a ascunde faptul că românii au o majoritate covârşitoare.

S'au vândut cărţi foarte rare la Paris

Valoarea globală a fost de 613.070 franci, adică 3.786.420 lei

Noutăţi de seamă pentru bibliofili. Zilele trecute s'a vândut la licitaţie biblioteca d-lui M. de T..., realizându-se suma totală de mai sus. O singură carte, *Metamorfozele* lui Ovidiu, provenită din vânzarea La Béderjere, a atins suma de 286.000 franci, legată fiind de Deroine, în marochin roşu. E unul din cele trei exemplare cunoscute ca având toate aqua-forte-le şi literele începătoare de capitole cu ilustraţii de Boucher, Eisen, Gravelat, etc. (ed. 1767-1771).

Operele lui Tresssan, cu toate desenele originale de Marillier, au costat 25.000 franci; *Molière* din 1773, ilustrat de Moreau, în marochin roşu-vechiu, 34.100 de franci; *Fabulele* lui *La Fontaine*, ed. 1765-1775, cu gravură de Fessard, în legătură pare să fie a lui Derôme, 14.250 franci; *Operele* lui Boileau, ed. 1747, în legătură semnată de Derôme, marochin albastru, cu horbotă mică, 14.100 franci; *Operele* lui Vergilius (1743), în legătură de dantelă, probabil de Douceur, 22.100 franci ş. a.

Banca ministerială la şedinţa de deschidere a Camerei franceze